

здійснюють органи поліції та митниці, деколи також такі повноваження покладаються на жандармерію. Схоже, що в Європі обрано підхід, відповідно до якого основний наголос на протидії незаконному обігу наркотичних засобів робиться на правоохоронні органи, що діють на місцевому рівні, а не на центральні органи управління.

Література

1. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (2013), Drug squads: units specialised in drug law enforcement in Europe, EMCDDA Papers, Publications Office of the European Union, Luxembourg.
2. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction. Drug squads: units specialised in drug law enforcement in Europe. Situation in the EU Member States, Norway and Turkey in 2015. EMCDDA Papers, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2017. 14 с.

Вікторія Вікторівна Кравець – *ад'юнкт кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ*
Науковий керівник: Оксана Григорівна Стрельченко – *професор кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент*

ГЕНЕЗИС ДЕТЕРМІНАНТИ «МЕДИЧНА ПОСЛУГА»: ПОНЯТТЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ

Доцільно визначити, що поняття «медична послуга» з'явилося у законодавстві України ще на початку 90-х років минулого сторіччя, однак до цього часу у більшості актів чинного законодавства це поняття використовується набагато рідше, ніж поняття «медична допомога» (1).

Конституційний Суд України в своєму рішенні від 25 листопада 1998 року № 15-рп/98 (справа про платні медичні послуги) зазначив, що зміст поняття «медична допомога» Конституція України не розкриває. Немає його визначення також в Основах законодавства про охорону здоров'я та інших нормативних актах (1).

Так, «*медична послуга*» це послідовно визначені дії або комплекс дій суб'єкта господарювання у сфері охорони здоров'я, спрямовані на профілактику, діагностику, лікування та реабілітацію у зв'язку з хворобами, травмами, отруєнням і патологічними станами, а також у зв'язку з вагітністю та пологами, які мають самостійне значення і використовується як основа планування їх обсягу та вартості (2).

С. В. Антонов визначає «медичну послугу» як вид професійної або господарської діяльності медичних закладів (організацій), фізичних осіб-підприємців, які займаються приватною юридичною практикою,

що включає застосування спеціальних заходів стосовно здоров'я (результатом яких є поліпшення загального стану, функціонування окремих органів або систем організму людини) чи спрямованих на досягнення певних естетичних змін зовнішності (3, с. 20).

О. Прасов, який розглядає медичну послугу як дію медичних працівників, що покликані задовольняти потреби людини щодо здоров'я в широкому сенсі, та дії медичних працівників, які покликані задовольняти потреби людини щодо здоров'я і не охоплюються поняттям медична допомога – у вузькому (4, с. 5).

Більш деталізоване визначення медичної послуги сформульоване О. Тихомировим як спеціальної професійної послуги в межах обґрунтованого ризику відповідно до договірних зобов'язань, за межами якого виникнення фізичної, матеріальної та моральної шкоди не є правомірним, а результатом медичної послуги є стан здоров'я, який обумовлений її належним виконанням (5, с. 36).

І. В. Венедиктова розглядає медичну послугу як корисну діяльність послугодавця, що спрямована на задоволення потреб щодо здоров'я фізичної особи, водночас маючи нематеріальний характер (6, с. 45).

Л. В. Щербаченко сформулював наступне визначення досліджуваного поняття «медична послуга» як послуга лікувально-профілактичного характеру, яка здійснюється одним або бригадою медичних працівників у процесі лікування хворого» (7, с. 170).

С. С. Шевчук медичною послугою називає один із різновидів послуг, сферою застосування якої є ті суспільні відносини, в яких громадяни для задоволення своїх особливих потреб, що визначаються здебільшого, станом їхнього здоров'я, отримують особливу споживчу вартість у вигляді спеціалізованої медичної діяльності медичної організації або окремого фахівця в галузі медицини (8, с. 77-78).

Враховуючи вище викладене виокремлено ознаки медичної послуги, які б охоплювали її найважливіші риси зазначеної категорії. Слід відмітити, що з цього приводу у наукових колах також немає єдиної точки зору. також мають свої погляди.

Так, О. Тихомиров, аналізуючи поняття і природу медичних послуг, до їхніх основних ознак відносить професійний характер (вважається, що спочатку медична допомога виникла як доручення пацієнта лікарю і тільки потім, через деякий час, перетворилася на послугу); матеріальне виробництво з отриманням нематеріального продукту; предмет медичної діяльності – організм людини й об'єкт відповідно, – цільовий вплив на предмет; особливий зміст; спеціальну правоздатність (5, с. 135).

На наш погляд, «медична допомога» визначається нами набагато ширше за поняття «послуга з медичного обслуговування населення» та співвідносяться як родо-видові категорії, де медична допомога є

родовою категорією, а послуга з медичного обслуговування населення – видовою.

Виходячи із вищевизначеного необхідно, з метою узагальнення представлених науковцями трактувань, сформулювати власне визначення послуги з медичного обслуговування населення (медична послуга) – це професійна діяльність кваліфікованих медичних працівників державних та приватних закладів охорони здоров'я, яка здійснюється з лікувально-профілактичною, діагностичною, трансплантологічною метою та з метою зміни зовнішності.

Відповідно ознаками послуг з медичного обслуговування населення є: здійснюється за зверненням фізичної особи-пацієнта; професійна діяльність; суб'єктами її надання є кваліфіковані медичні працівники; реалізовується у державних та приватних закладах охорони здоров'я; лікувально-профілактична мета; діагностична мета; трансплантологічна мета; мета щодо зміни зовнішності; досягнення очікуваного результату.

Література

1. Берназ-Лукавецька О. Медичні послуги в Україні. URL: <http://jurist-blog.com.ua/medichni-poslugi.html>
2. Про організацію медичного обслуговування населення в Україні Законопроект. URL: <https://www.apteka.ua/article/426436?print>
3. Антонов С. Правова регламентація надання медичних послуг. Управління закладами охорони здоров'я. 2009. № 2. С. 19-23.
4. Прасов О. О. Право на медичну допомогу та його здійснення : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право та цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право». Харківський національний університет внутрішніх справ. Х., 2007. 16 с.
5. Тихомиров А. Медицинская услуга. Правовые аспекты. М. : Информационно-издательский дом «Филинь», 1996 352 с.
6. Венедіктова І. В. Правова природа медичних послуг. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2014. № 5. С. 44-48
7. Щербаченко Л. В. Особливості надання платних медичних послуг у сучасних умовах. Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). 2010. № 1(48). С. 168-173. 17.
8. Шевчук С. С. Правовое регулирование возмездного оказания медицинских услуг: реалии и перспективы / С. С. Шевчук. – Ставрополь : Сев-Кав. ГТУ ; Ставрополь сервис школа, 2001. – 232 с.